

İLİM VE İBADETİN ÖNEMİ: GERÇEK MÜSLÜMANLIK

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemîn, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, seyyidinâ ve senedinâ Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihşânin ilâ yevmi'd-din.

Emmâ ba'd:

Fa'lemû eyyühe'l ihvân, fe-inne efdele'l-hadîsi kitâbullah ve efdele'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerre'l-ümûri muhdesâtühâ ve külle muhdestin bid'atün ve külle bid'atin dalâletin ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl.

أَعْطُوا أَعْيُنَكُمْ حَظَّهَا مِنَ الْعِبَادَةِ " قِيلَ: يَا رَسُولَ
اللَّهِ، وَمَا حَظُّهَا مِنَ الْعِبَادَةِ؟ قَالَ: " النَّظْرُ فِي
الْمُصْحَفِ، وَالتَّفَكُّرُ فِيهِ، وَالْإِعْتِبَارُ عِنْدَ عَجَائِبِهِ

U'tû a'yüneküm hazzahâ mine'l-ibâdeti.

Kâle yâ Resûlallâh ve mâ hazzahâ mine'l-ibâdeti? Kâle en-nazarü fî'l-mushafi ve't-tefekkürü fîhi ve'l-i'tibârü inde acâibih.

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerimiz!

Allah'ın selâmı ve bereketi üzerinize olsun. Rabbimiz Tebâreke ve Teâlâ hazretleri dünyanın ve âhiretin her türlü hayırlarına cümledenizi nâil eylesin. Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin. Peygamber *sallallahu aleyhi* ve sellem Efendimiz'in hadîs-i şerîfleri sünnet-i seniyyesi dinimizin en önemli hazineleri, kaynakları, ahkâmının membaları olduğu için onları okuyup taallüm etmek üzere bu mübarek sözler üzerinde müzâkere edip musahabe etmek, tefeyyüz etmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Ama bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına geçmeden önce boynumuzun borcu bazı vazifelerimiz var, onları severek îfa edelim.

Evvela Allahu Teâlâ hazretlerinin rızasına ermeyi dileriz. Rabbimiz bizi sevdiği razı olduğu kullar eylesin, sonra onun Habîb-i

Edîbi Muhammed'i *sallallahu aleyhi* ve sellem hazretlerinin rûh-ı pakine hediye olsun diye - onun hadîs-i şerîflerini okuyoruz, ruhuna hediye edelim diye- ve onun mübarek âlinin, cümle ashâbının, etbâının, ahbabının ruhlarına, kıyamete kadar kendisini severek iman ederek tâbi olan ümmetinin ruhlarına hediye olsun diye, Hz. Âdem atamız *aleyhisselam*'dan, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e kadar gelmiş geçmiş bütün enbiyâ ve mürselînin ruhlarına hediye olsun diye, bu Peygamberlerin ümmetlerinden olup Allah'ın rızasına sevgisine erişmiş, evliyâsının, asfiyâsının, etkiyâsının ruhlarına hediye olsun diye, hâsseten Peygamber *sallallahu aleyhi* ve sellem Efendimiz'den sonra Ümmet-i Muhammed'in irşadıyla, terbiyesiyle vazifeli olan, verese-i nebî olan ulemâ-ı muhakkıkîn, meşâyih-i vâsılîn, hulefâ-i Resûlillâh, sâdât ve meşayih-i turuk-u aliyyemizin cümlesinin ruhlarına hediye olsun diye, bu beldeleri canlarını mallarını feda ederek Allah'ın rızasını kazanmak için Allah yolunda, ilâ-ı kelimetullah için vatanlarını terk edip bu diyarları fethetmiş olan gazilerin, şehitlerin, fatihlerin, mücahitlerin şu beldeleri fethetmiş olan "Ko-

caeli” diye buraya adını vermiş olan Akçakoca hazretlerinin, Karamürsel ve Orhan Gazi'nin o mübarek mücahitlerinin ruhlarına hediye olsun diye, cümle hayır hasenât sahiplerinin, şu caminin yapılmasına emeği geçmiş, masraf etmiş, yardım etmiş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye, uzaktan yakından şu meclise gelip bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere camiye toplanmış bulunan siz kardeşlerimizin bütün yakınlarının ruhları şâd olsun, kabirleri pür nûr olsun, Allah kabirlerini cennet bahçesi eylesin, makamları âlâ, dereceleri yüksek olsun diye ve nihayet biz yaşayan mü'minler Allah'ın mü'min kullarını Rabbimiz'in sevdiği, razı olduğu kullar olarak yaşayalım, sevdiği salih amelleri işleyelim, sevdiği yolda ömür sürelim, huzuruna sevdiği razı olduğu kullar olarak varalım diye, bir *Fâtiha* üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyarak öyle başlayalım.

Ebû Saîd el-Hudrî *radıyallahu anh'ten*, Hâkim'in *Müstedrek* isimli kitabında rivayet etmiş:

U'tû a'yüneküm hazzahâ mine'l-ibâdeti.
“Gözlerinize ibadetten nasibi olan şeyi ve-

rin.”

a. Gözün, Vücutun Ve Diğer Oranlarımızın İbadeti

Gözün de ibadeti var, gözün de ibadetten bir nasibi var. Vücutun ibadettin nasibi var. Midenin nasibi var, oruç tutarak ibadet ediyor. Vücutumuz secde ediyor. Gözün de ibadeti var; gözün de hakkını verin.

Neymiş onu anlamak isterseniz arkasındaki kelimelerle onu da izah etmiş:

an-Nazara fi'l-mushaf. “Gözün ibadeti mushaf-ı şerîfe nazar etmektir.”

Açacaksın, Kur’ân-ı Kerîm’i okuyacaksın. Gözün; Allahu Teâlâ hazretlerinin kelâm-ı kadîmini, âyât-ı beyyinâtını görecek, ibadet etmiş olacak.

Gözün ibadette olacak. Gözün ibadeti, Kur’ân-ı Kerîm’e nazar etmek, onları okumak. Peygamber Efendimiz öyle buyuruyor, emrediyor.

Ve't-tefekkürü fihi. “Bu âyetler üzerinde tefekkür edin.”

Bu da aklın ibadeti. Âyetleri okuyoruz, geçiyoruz.

Acaba Allah burada ne demiş, ne söylüyor? Neyi yasaklıyor, neyi hüküm olarak koyuyor? Ne yapmamız lazım, ne yapmamamız lazım? Bundan haberimiz yok.

Bu ümmet böyle mi olacaktı? Bizim dedelerimiz müslüman olduktan sonra İslâm'ı öyle güzel, öyle derinlemesine öğrendiler ki bu İslâmî ilimlerin içine daldılar ki her birisi bir ilim dalında lider oldu, imam oldu.

İmam Buhârî oldu. İmam Buhârî Arap değil ki hadis ilminin imamı oldu.

İmam Serahsî oldu. Türk asıllı, fıkıh ilminde imam oldu.

“İmam” demek, “önder” demek, “başkan” demek, “lider” demek. O yolun en önde gelen, parmakla sayılan, herkesin bildiği, andığı kimse oldu.

İmam Tirmizî... Tirmiz Türkistan'da bir şehir. Orada yetişmiş. Daha başka nice büyük müfessirler, muhaddisler, fakihler, mütekelimler, alimler, fazıllar, kâmiller, mutasavvıflar her birisi hem kendisi Arap olmadığı halde Arapçayı öğrendi, hem din ilimlerinde ileri gitti, hem de o ilimlerin önderi oldu, bayrak-

tarı oldu, lideri oldu da onların kitaplarını hâlen okuyoruz.

Hoşuma gidiyor; “Ebu’s-Suud Efendi kitabında şöyle buyurmuştur.” diyor. Fikrine müracaat edilecek kadar bir başarı göstermiş ki öyle diyorlar. Yoksa hiç yüzüne bakmazlar. Hatırına kim bilecek? Tarihte milyonlarca insan gelmiş geçmiş, Ebu’s-Suud Efendi’yi kim anardı?

Demek ki ilimde kendisini andıracak bir başarı göstermiş ki şimdi Suudi Arabistan’da üniversite profesörü ondan bahsediyor.

Yine hoşuma gitti; birçok tefsir kitabı neşretmiş olan Sâbûnî var, profesör, bir çok kitap neşretti. Neşrettiği kitaplardan birisi de Bursalı İsmail Hakkı hazretlerinin - kaddesallahu sırrahul aziz- bir tefsir kitabı var ki *Rûhü’l-Beyân* tefsiri, herkesin kütüphanesinde bulunan bir kitap değil; muazzam bir eser, dev bir eser, onu almış okumuş, hulasasını çıkarmış. *Hulasâtü’l-beyân* diye neşretmiş.

“Ne diye İsmail Hakkı hazretlerinin bu kitabını neşrettin sayın profesör? Suudi Arabistan’da tasavvufa yan bakarlar, tasavvufu sa-

pık yol olarak düşünürler, mutasavvıflara, dervişlere kendi Vahhabî geleneklerine göre karşı çıkarlar. Niye bu kitabı neşrettin?”

İstifade var, ilim var, irfan var da mecbur kalıyor.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, biz kendi kendimizi bilelim ki Allah'ın lütfuna çok muhtaç kullarız. Biz dedelerimizden çok geri kaldık. Dedelerimiz bu işin içine bir girdiler, başkan oldular, en öne geçtiler. Her birisi en ön safa geçtiler, biz en arkalarda bile değiliz.

Kanadı kırık leyleklerin sürünün arkasından uçamayıp döküldüğü gibi dökülüyoruz, muhterem kardeşlerim. İslâmî ilimlere sımsıkı sarılacağız kardeşlerim.

Amerikalı bir profesör demiş ki - Amerikan vatandaşı, adı evvelce John veya bilmem ne olan bir profesör. Şu anda eski Amerikan adını söylemeye utanıyor. "Lüzum o benim adım değil ki" diyor. Kendisi müslüman ismini almış.-

“Siz çok büyük alimler yetiştirmişsiniz, dâhiler yetiştirmişsiniz, deha sahibi büyük

muhteşem şahıslar yetiştirmişsiniz, onların eserlerini okuyun.” diyor. Amerikalı söylüyor:

“Ben de şu sırada İmam Şâtibî’ye merak sardım, onu okuyorum.” diyor.

Endülüs’ün yetiştirdiği meşhur İmam Şâtibî. O da kıraat ilminde önde, herkes bilir. Hoca efendilerin çok sevdiği, saydığı, kitaplarından istifade ettiği bir kimse.

“Şimdi ben onu okuyorum. Dedelerinizin fazlından, kemalinden, yüceliğinden siz de gafil kalmayın, siz de onları okuyun.” diyor.

Amerikalı söylüyor ama müslüman olmuş Amerikalı söylüyor. Arkasından ilave ettiği söz önemli; “O zamanın en büyük zekaları, süper zeka, fevkalade zeki insanları din ilimlerine girmiş.” diyor.

Şimdikiler de mühendis oluyor, doktor oluyor. Orada para çok, itibar çok. Bir ameliyat ne kadar para, “Doktor efendi çok para kazanıyor.” diye gençler doktorluğa rağbet ediyor, iyi; o da bir ilim. Mühendisliğe rağbet ediyor; o da bir ilim.

Ama eskiden nasılmış?

En kıymetli şahıslar, en yüksek zekalı,

dahi insanlar din ilimlerine girmişler; her birisi derya olmuş, ulu dağ gibi, yüce insanlar olmuş. Bizler de arkalarında kanadı kırık kuşlar gibi dökülmüş kalmışız. Allah bize gayret versin, kuvvet versin.

Bak Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfnde ne buyuruyor:

“Gözlerinize ibadetten nasibini verin, gözlerinizi ibadetten mahrum etmeyin. Açın, Kur’ân-ı Kerîm okuyun, Allah’ın âyetlerini okuyun ve üzerinde tefekkür edin.”

“İyi hocam, sen bize o hadisi okuyorsun ama tefekkür etmek için âyetin mânasını anlamak lazım. Arapçayı bilmek lazım, anlamıyoruz ki.”

İşte bu da bizim eksikliğimiz.

İngilizceyi okuduk mu? Herkes okudu; İngilizce dersi ortaokulda başlıyor. "How are you?" "I am very well, thank you." bilmem ne... Herkes “bir turist gelse biraz İngilizce tatbikat yapsam” diye gayet güzel İngilizceyi öğrendi.

“Sen nesen?”

“Müslümanım.”

b. Kur'an'ı ve Arapçayı Öğrenmek

“Allah'ın kitabını öğrenmeye niye gayret etmedin, Kur'ân-ı Kerîm'i öğrenmeye niye gayret etmedin? Cennetin yolunu gösterecek, Allah'ın dinini öğrenmeye sebep olacak şu Arapçayı niye öğrenmedin?”

Komşun Suriye Arap, Irak Arap, Ürdün Arap, Kuveyt Arap, Suudi Arabistan Arap, Mısır Arap, Sudan Arap, Tunus Arap, Cezayir Arap. Sen komşuluğu da iyi yapmıyorsun; ne biçim komşusun? Hani İslâm'da komşuluk hakları çok önemliydi? Komşunun yarısını silmişsin atmışsın.

“Pis Arap! Boşver. Bırak.”

Eskiden dedelerimiz “pis gâvur” derlerdi de iki sebepten “pis gâvur” derlerdi. Birincisi; itikadı pis, Allah'ı doğru dürüst tanıyamamış, kafası bozuk. İkincisi; altını yıkayamaz, üstünü yıkamaz, gusül abdesti almaz, cünüp gezer, pis pis kokar, senede bir yıkanır, banyoya girmez. Bizim gibi değil; biz günde beş defa yıkanıyoruz.

Ben sabahleyin yıkanmışım; “Hava sıcak, terledim.” diye, fırsat bulsam yine yıkanaca-

ğım, adamlar “Vaftiz suyunun güya tesiri geçmesin!” diye, hiç yıkanmazlarmış.

Kraliçeler yıkanmazmış. Soyunurmuş, losyonlarla pamuklarla silinirlermiş.

Yıkanmayan o deri ne olur?

Kaplumbağa derisi gibi olur.

Onun için “pis gâvur” demişler. Yanına varmışlar, koklamışlar, bakmışlar ki pis adam, pis pis kokuyor; “pis” demişler.

Onlar yıkanmayı bizden öğrendi. Şimdi evlerinde şakır şakır sular akar, sabah akşam duş alırlar. Bizimkiler yıkanmaz, bizimkiler camiye gelmez, bizimkiler kahvehaneden çıkmaz, bizimkiler gusül abdestini unutmuş.

Nikâha gidersin, “kelime-i şahâdet getir bakalım” dersin, -dini nikâh kıyıyoruz- *ilâhe illallah* demeye dili dönmüyor, dememiş ki!

Bak Allah’ın emri var, yıkanmak var, gusül abdesti almak var. Gusül abdestinden haberi yok!

Müslüman anne babanın müsüman evladı, İngiltere’de tahsil görmüş, Amerika’da

tahsil görmüş, evlenme çağına gelmiş, burada evlenecek; gusül abdestini bilmiyor.

Vah yazık, vah zavallı! Çok kötü duruma düşmüşüz. Onun için bu kıtlık, onun için bu uğursuzluk, onun için bu zillet, onun için bu sıkıntı.

Biz böyle bir millet miydik?

Biz üç kıtaya hâkim, cihanı titreten bir millettik. Şu hâlimize bak; Amerika'nın uydusu, filancanın arkasından kuyruğu, falancaya "Ortak pazara gireceğim." diye yalvaran, "Oradan kredi alacağım." diyen bir millet hâline gelmiş.

Koskoca mâzi ayaklar altına serilmiş. Sokaklara çık da şimdiki insanlar bak. Burası İslâm diyarı mı gâvur diyarı mı?

Neden?

Kur'ân-ı Kerîm'i açmamış, okumamış. Okusa da âyetleri anlamamış.

Ve't-tefekkürü fîhi diyor; "Müslüman bu âyetlerin üzerinde tefekkür edecek."

Arapça bilmesi, anlaması lazım. Anlayacak ve derinlemesine düşünecek. Adam oku-

yor, müslüman oluyor. Bizimkinin bir şeyden haberi yok. Geliyor, öbür taraftan tekrar günah işliyor, Allah'ın âyetini bilmiyor. Allah'ın âyetini bilmeden okuyor, papağan gibi okuyor.

Kıymeti olan şey nedir? Bu hadis-i şeriften öğreniyoruz:

en-Nazarü fi'l-mushaf. "‘Gözünü ibadet et-sin.’ diye açacak Kur’ân-ı Kerîm’i, Kur’ân-ı Kerîm’e bakacak, nazar edecek." *Ve't-tefekkürü fîhi.* "Âyetlerini tefekkür edecek."

Allah bu âyet-i kerîmede ne demiş; derinden derine tefekkür edecek.

Amerika’da okumuş, bir genel müdür muavini kardeşim var. Bembeyaz sakal bırakmış, müslüman kardeşim. Ana baba kardeşim değil de din kardeşim; yakışıklı, boylu poslu, ciddi, mütefekkir, halim bir kimse. Geçenlerde bir akşam oturduk, hâkim beyin evinde sohbet ediyoruz:

"Hocam, dünya üzerindeki bütün sistemleri inceledim." diyor.

Komünizmi incelemiş, kapitalizmi incelemiş, pragmatizmi incelemiş, filanca yolu,

filanca yolu hepsini incelemiş. Her hükmün, her sistemin zararını, faydasını incelemiş.

“En uygun, en verimli, sonucu itibariyle insanlara en faydalı sistem -kompüterlere yazıyorum, sosyolojik bakımdan, psikolojik bakımdan, matematik bakımından inceliyorum- optimum sonuç, insan hayatı için en güzel çözüm, insan cemiyetleri için en güzel sistem İslâm” diyor.

c. İnsanlık İçin En Güzel Çözüm En Faydalı Sistem İslâm’dır

En verimli, en uygun, en hayırlı, en faydalı sistem İslâm oluyor. Her şeyi ile güzel.

Bak adam Amerika’ya gitmiş. Bir ara öyle hızlı komünistmiş ki arkadaşları anlatıyor; kendisi utanıyor, söylemiyor. Onları da komünist yapmak için talebelerin arasında dolaşmış. Onun doğru olduğuna inanmış. Orayı da öğrenmiş, burayı da öğrenmiş. Ama şimdi; “Hocam bir kitap yazmak istiyorum. Elimde; dünya üzerindeki sistemlerin içinde, İslâm’ın her bakımdan en güzel sistem olduğunu anlatacak malzeme.”

Bunlar hep tefekkürle olur. İnceliyorsun; İslâm bunu niye yasak etmiş?

Bakın çörek otu, basit siyah çörek otu; poğaçaların üzerinde siyah siyah çörek otu vardır ya, o. O siyah bir tohum olan çörek otunu, Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş; “Ölümden başka, ihtiyarlıktan başka her derde devadır.” diye tavsiye etmiş.

Herhalde Amerikalı bunu duydu; “Dur bakalım, müslümanların peygamberi bu otu niye tavsiye etmiş?” diye incelemeye aldı anlaşılan. Geçen gün gazetelerde vardı, AIDS hastalarına bile fayda veriyormuş, vücudu kuvvetlendiriyormuş.

Dinimiz böyle *elhamdülillahi alâ nime-ti'l-İslâm*.

Allah'ın bize verdiği nimetler içinde İslâm kadar kıymetlisi yok. En kıymetli nimet, İslâm nimeti.

Onun için İslâm'ı iyi anlamamız lazım, iyi anlamamız için Kur'an'ı okumamız lazım, tefekkür etmemiz lazım.

Tefekkür etmek için de alim olmamız lazım, Arapça öğrenmemiz lazım. Bu cahillikle olmaz!

Cahil ne bilsin? Tahtadan bir tesbihi eh-

line gösteriyorsun; “Aman hocam, bu şahene bir teşbih, en aşağı beş yüz bin lira eder.” diyor. Neden? Anlıyor ki usta elinden çıkmış.

Evde bizim kayınvalideden kalma küçük vazoya birkaç çiçek koymuşuz, evin kenarında duruyor; kırılırsa yüzüne bakmayız, atarız.

Geçen gün birisi geldi: “Hocam biliyor musunuz, bu vazo antikadır.” diyor.

Doğrusu bilmiyorduk, meğer antikaymış. Ninemizden kaldı. Bizim nazarımızda küçücük bir vazo. Ben kıymet vermiyorum ama erbabı nasıl anlıyor; “Hocam, bu antika, bunun kıymetini bilin.” diyor.

Bir ayna vardır; yaldızları dökülmüş, kenarı kırılmış.

“Bak bu da antika.” diyor.

“Ne kadar para eder?” dedim.

Şu anda söyleyemem ama “antika” dedi; “Kapalıçarşıya götürsen şu kadar para eder.” dedi.

Bir şeyin kıymetini alim olan bilir, mücevherin kıymetini kuyumcu bilir. Biz İslâm’ın kıymetini bilmiyoruz çünkü cahiliz. Allah bize

öyle nimet vermiş, Kur'an-ı Kerîm'i indirmiş, Allah'ın kelamı. Öpüyoruz, başımızın üstüne koyuyoruz ama gönlümüze girmemiş, sahte, yapmacık bir şey. Okuyoruz o kadar!

Hafız güzel okursa seviyoruz, hafızın sesi güzel değilse sevmiyoruz.

Sen Kur'ân-ı Kerîm'i mi seviyorsun hafızın sesini mi seviyorsun?

Sübhanallah! Ne kadar acayip bir iş!

Hoca hızlı hızlı namaz kıldırırsa herkes arkasına gidiyor, hatimle namaz kıldırırsa herkes kaçıyor!

“Allah'ın kelamını okuyor, hatimle kıldırarak, daha çok sevap kazanacaksın, gelsene mübarek!”

Çok ıslaha ihtiyacımız var.

Allah bizi kahırla ıslah etmesin; kıtlıkla, düşmanla, kamçıyla, hastalıkla, tokatla, silayla ıslah etmesin, lütfuyla ıslah etsin, uyanıklık versin. Kalbimiz nurlansın, gözümüzün perdesi kalsın. Allah bize gerçekleri göster-sin. Kur'an'ını sevdirdin, dininin kıymetini anlattırsın. İyi müslüman olalım, Allah bize yardım etsin, bizi şeytanın pençesinden kur-

tarsın. Allah bizi nefsin eline esir etmesin, onun zebunu etmesin.

Gazete okur, magazin okur, televizyon seyreder, radyo dinler, her evde bir video, bir televizyon, bir müzik seti var.

Kaçta aldın?

Şu kadar milyona.

Şu tarafta bir dolap, bu tarafta bir dolap, düğmeler, bilmem ne. Bakıyorum; “Bir uçağın kumanda kabinine mi geldim?” diye korkuyorum. Millet zevk için, müzik için bunlara bir sürü para veriyor. Kur’an için ilim için gayret yok, çalışma yok.

Yanlış yoldayız, Allah bize sevdiği şeyleri sevdirdi, bizi sevdiği yola soksun, bu gafletten bu cahillikten kurtarsın.

Ve’l-i’tibârü inde acâibihî.

Bir de ne olacak?

Kur’ân-ı Kerîm’in âyetlerini okuyacağız *ve’l-i’tibârü inde acâibihî*, “acayip, şaşılacak, anlattığı hikmetli şeylerden ibret alacağız.”

فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ
يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ

*Fa'tebirû yâ üli'l-epsâr.*¹

*Yâ üli'l-elbâb.*²

Kur'ân-ı Kerîm'in ayetleri bize;

“Ey gönül sahipleri, ey gönül gözleri açık olan insanlar, ibret alın.” diyor.

Okuyacağız, ibret alacağız. O âyetleri okumaktan maksat, ibret almak.

O âyetler bize tesir etmezse, yolumuza tesir etmezse, gidişimize tesir etmezse, bize bâtılı bıraktırmazsa, bizi hakka yöneltmezse demek ki biz ibret alamadık.

Ben bu vaazı dinledim, ben bu hadîs-i şerîfi okudum; ona göre yolumu düzeltmezsem, Kur'an okumaya sarılmazsam Resûlullah'ı dinlememiş olurum, Resûlullah'ın tavsiyesini tutmamış olurum.

Dinleyeceğiz, duyduğumuzu anlayacağız, anladığımızı hayatımıza tatbik edeceğiz. Her

¹ 59/Haşr, 2.

² 65/Talak, 10.

gün bir cüz mü okursun artık ne kadar okursan Kur'an'ı okuyuşuna göre okuyacaksın, anlayacaksın, anlatacaksın.

Sen de anlayacaksın, hanımın da anlayacak, kızın da anlayacak, delikanlı oğlun da anlayacak, herkes anlayacak; ailece has müslüman olacaksınız. Has müslüman olarak Allah'ın dinine yardım etmeye koşacağız.

Diğer hadîs-i şerîf:

اطَّلَعْتُ فِي الْجَنَّةِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الْفُقَرَاءَ،
وَاطَّلَعْتُ فِي النَّارِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا النِّسَاءَ

İttela'tü ale'l-cenneti fe-raeytü eksere ehlihe'l-fukarâe. Ve't-tala'tü ale'n-nâri fe-raeytü eksere ehlihe'n-nisâe.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Buhârî rivayet etmiştir. Buhârî imamdır, hadisin önderlerindedir, *rahmetullâhu aleyh*. Milyondan fazla hadis ezberindeydi, sahih hadisleri kitabında toplamıştır. *Buhârî'nin Sahîh*'i diyoruz. En kıymetli hadis kaynaklarından biri olduğundan Diyanet işleri Başkanlığı da ilk önce onu tercüme etti.

Burada Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ne buyurmuş?

Ittela'tü ale'l-cenneti. “Cennete şöyle bir nazar ettim, şöyle bir çıkıp baktım.” *Fe-raeytü eksere ehlihe'l-fukarâe.* “Ekseriyetle cennet ehli insanların bu dünyada fakir olan insanlar olduğunu gördüm.”

d. Cennet Ehli ve Cehennem Elinin Çoğunluğu: Fakirler ve Kadınlar

Cennete girmişler.

Ve'ttala'tü ale'n-nâri fe-raeytü eksere ehlihe'n-nisâe. “Cehenneme de şöyle bir doğruldum, baktım; orada da ekseriyetle cehennem ahalsinin kadınlar olduğunu gördüm.” diyor.

Bu hadis üzerinde birazcık duralım.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz cennete nasıl bakmış da nasıl görmüş?

O Allah'ın en şerefli kulu olduğundan, en üstün kulu olduğundan, Habîb-i Edîbi olduğu için Resûl-i Ekrem olduğu için Allahu Teâlâ hazretleri ona *ulümü'l-evvelîn ve'l-âhirîn*'i vermiş, ona her şeyi göstermiş. Bu dünyada

iken cenneti ve cehennemi göstermiş.

O, Allah'ın peygamberi, o Allah'ın has kullarının has kulu, *makâm-ı Mahmûd*'un sahibi, cennetin en yüksek derecesine çıkan peygamberlerin de serveri; Allah ona göstermiş.

“Ekseriyetle cennetin ahalisi fakirlermiş.”

Zenginler cennete girmeyecek mi?

Girecek.

Mesela Ebû Bekir Sıddîk Efendimiz'in, ümmetin en üstün ferdi olduğunda ittifak olunmuş.

Efdalü'l-ümmeti Ebû Bekr-i Sıddîk.

“Ümmetin en faziletli şahsı kimdir?” diye şöyle bir sıralama yapılsa -tabi sahebe-i kiram evliyâdan da üstün; çünkü sahabe- “Sahabenin de en üstünü kimdir?” diye incelense biliyoruz ki *Aşere-i Mübeşere* var.

Peygamber Efendimiz, on tane insana hayatındayken; “Sen cennetliksin, şu cennetliksin.” diye tebliğ etmiş, bildirmiş.

Şıarmamaz ki çünkü has kul.

Ebû Bekir Sıddîk Efendimiz, Peygamber Efendimiz'in hicret arkadaşı, mağarada gam yoldaşı can yoldaşı, yol arkadaşı.

Peygamber Efendimiz'e her şeyini feda etmiş. Altmış bin altını mı varmış, yetmiş bin altını mı varmış, doksan bin altını mı varmış, çok fazlaymış; sarı sarı, pırıl pırıl altınları, şakır şakır Resûlullah'ın yoluna feda etmiş. Kendisini feda etmiş, ailesini feda etmiş, her şeyiyle nesi varsa Peygamber Efendimiz'in emrine tahsis etmiş.

Zengin insan, Kureyş'in asillerinden biri, her zaman asildi, doğuştan asildi. Allah Ebû Bekir Sıddîk Efendimiz'in cevherini güzel cevherden yaratmış, öyle bir kimseydi.

Hız. Osman Efendimiz'in bir cömertliği var. Yüz develik kervanı bağışlamış; etlerini kestirmiş, dağıtmış. Üstündeki malları da fukaraya tasadduk etmiş. Medine'de bir sene kıtlık olmuş.

Bu cömertlikten sonra bu faziletten sonra; "Hız. Osman ne yapsa zarar etmez, ne yapsa cennete gider." Peygamber Efendimiz methetmiş.

O da çok zengindi, o da *Aşere-i Mübeşşere*'den. Bir hanımı vefat ettiği zaman ağladı da Peygamber Efendimiz “ağlama” dedi, “Öteki kızımı da sana vereceğim. Kaç tane kızım olsa sana vereceğim.” Peygamber Efendimiz'in öyle sevdiği bir kimse, o da zengin.

Şu yanlış anlaşılmasın; “Zenginler cennete girmeyecek, fakirler girecek.”

Öyle şey yok.

Aklını kullanan, gönlünü temiz tutan, Allah yolunda yürüyen herkes cennete girer.

Hatta Peygamber Efendimiz'in bir acayip sözü var ki ne yapmak lazım bilmiyorum?

“Kim cenneti isterse Allah onu cennete sokacak.” diyor, Peygamber Efendimiz. Allah, isteyenini cennete sokacak. İsteyelim, yolunca çalışalım.

Allah cennete sokacak ama ekseriyetle fakirler cennete girecek.

Neden?

Harama el uzatmamış; “Nereden gelirse gelsin.” dememiş, kazancını süzgeçten ge-

çirmiş, aza kâni olmuş, fakirliğin acısını çekmiş, aç kalmış açık kalmış Allah'ın yolundan ayrılmamış da ondan mükâfâtı yüksek oluyor. Sabır zordur.

Zengin, parası var, hizmetçileri var, konağı var, sofrası var, emrettiği zaman çarşının en güzel meyveleri sofrasına gelir, baklanın en güzeli gelir, kaymağın en hâlisi gelir, tereyağın en güzeli gelir, o burada nimet içinde yaşıyor. Nimet içinde herkesin müslüman olması kolay, ama yoklukta, sıkıntıda sabredip de Allah yolunda yürüyenin tabii ki mükâfâtı çok oluyor.

Onun için ekseriyetle fakirler cennete girecek.

Bir de zenginlerin kazancının sorgusu suali var:

“Nereden kazandın, nereye harcadın?”

“Şuraya şuraya harcadım.”

“Vazifelerini yaptın mı?”

Zekât gibi, sadaka gibi, Sadaka-ı fıtır gibi...

“Yaptım, yaptım.”

Sıla-ı rahim'i, şunu bunu yaptın mı?

Hesabı var. Zengin malının hesabı var. Ötekisi daha kolay oluyor.

Ekseriyetle fakirler cennete girecek. Buradan bir şey daha çıkıyor. Malımız çokça değilse, sıkıntımız varsa sabretmeye gayret edelim. Bak, sabrın sonu selamet:

“Ekseriyetle fakirler cennete girecekmiş, Allahu Teâlâ hazretleri sabredenlere çok hayırlar verecek.” diye fakirler de mütesellî olsunlar.

İkinci cümleye gelince bir de burada söylemek istediğim bir şey var:

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“İnsanın rızkı kendine gelir, acele edip de harama sapmayın. Yazılmış, nasıl olsa gelecek.”

Siz de biraz rahat olun; “Aman aç kalıyorum, açık kalıyorum.” diye korkmaya lüzum yok.

Yazılmış olan rızık nasıl olsa gelecek, acele edip de onu haramdan iktisap etmeye çalışmamak lazım, sabırlı olmak lazım, hara-

ma tenezzül etmemek lazım.

“Ekseriyetle cehennem ahalisinin de kadınlar olduğunu gördüm.” diyor.

Neden?

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyuruyor ki;

“Küfrân-ı nîmette bulunurlar.”

Kocasıyla nice güzel günler geçirir, bir gün kavga eder;

“Ben zaten senin evine geldiğim zamandan beri hiç yüzüm güldü mü? Bir doğru düzgün gün görmedim ki!” der.

“İyiliği inkâr edersiniz, hayat arkadaşınıza sert çıkarırsınız.”

Bir de kadınların namuslarını koruması lazım, örtünmesi lazım. Yüzünü gösterse olmaz, vücudunu gösterse olmaz, saçını gösterse olmaz. Yüzü serbest de yüz el ayaklar serbest de hani mümkün olduğu kadar oralarda da riayet etmek lazım ama mekşûfe olmaması lazım, vücudunu açmaması lazım, saçını göstermemesi lazım. Tabi onları yapmadığı zaman günaha giriyor.

Güzel kokuları sürüyorlar; -Paris'ten gelme, bilmem ne eczaneden, parfümeri dükkanlarından güzel koku alıyorlar, gramı şu kadar pahalı; sürüyorlar, hakikaten güzel koku, bakıyorsun kolay kolay çıkmıyor- öyle çıkmıyor ki kadının geçtiği yerden sen on dakika sonra geçiyorsun hala orada kokusu duruyor.

Çok güzel koku ama bir kadın güzel kokular sürer de sokağa çıkar gezerse dönünceye kadar hep lanete uğruyor. Boyundan büyük günahlara giriyor. Kadın dışarıda süslenmeyecek, kadın dışarıda açılmayacak, kadın kocasının izni olmadan dışarıya çıkmayacak, kadın namusunu koruyacak, vazifelerini bilecek.

İşte bunları bilmeyince, namusunu koruyamayınca, kocasıyla muamelesine ihtimam etmeyince olmuyor. Koca, ailenin reisi oluyor, hanım ona tâbi oluyor; o içeriden evi düzenleyecek, çocukları yetiştirecek, ötekisi dışarıdan kazanacak, eve getirecek. Bunlar olmadığı zaman olmuyor.

Kadının dini bilgisi de genellikle az oluyor. Erkekler camiye geliyor, kadınlar; “Çocuklarla meşgul olacağız.” diye gelemiyorlar.

Erkekler imam hatip okullarında okuyor, ilâhiyat fakültesinde okuyor, kadınlar okumuyor.

Bizim memlekette yüz karası kontenjan koyuyorlar; “ilâhiyat fakültesine kızların şu kadardan fazlası giremez!”

Kadınların eğitime çok fazla ihtiyacı var. Bazı ilâhiyat fakültelerini, “kız ilâhiyat fakülteleri” yapsan yeridir.

“Her mahallede bir tane kız hoca hanım olsun da bunlara Allah’ın emirlerini öğretsin, helalini öğretsin, tesettürü öğretsin, namusu öğretsin.” diye gayret etmek lazım gelirken bir de kontenjan koyuyorlar, dini bilgileri de tam öğrenemiyorlar.

Yol üzerinde SEKA fabrikasının camiinde vaaz veriyorduk. Kadınlar için doğru düzgün bir yer yapmamışlar, düşünmemişler.

Kadınlar nerede abdest alacak nerede namaz kalacak? Elhamdülillah bu caminin şu tarafı serbest; kesenin ağzını açalım da kadınların girişi ayrı olsun, abdest alma yeri ayrı olsun, vaaz dinleme yerleri ayrı olsun. Vaazları dinlesinler, âyetleri, hadisleri dinle-

sinler, dini öğrensinler.

İslâm 'da bir insanın bir insana secde etmesi yoktur.

Peygamber Efendimiz'e dediler ki;

“Yâ Resûlallah! Müsaade buyur sana secde edelim.”

“İnsanın insana secde etmesi yoktur.” dedi, “Bizim şeriatimizde böyle bir şey yok!”

Yusuf *aleyhisselam*'ın anası, babası ve kardeşleri Mısır'da onun ziyaretine gittikleri zaman, secde etmişler. O zamanın töresinde, o zamanın şeriatinde böyle bir şey varmış.

Ondan sonra da;

“Babacığım, küçükken gördüğüm rüyanın hakikati bu çıktı. Rabbim gösterdiği rüyayı böyle tahakkuk ettirdi.” demiş.

“Ayın, güneşin on bir tane yıldızın bana secde ettiğini görüyorum.” diye babasına anlatmıştı. “O rüyanın hakikati bu.” demiş.

O zaman secde ettiklerini görüyoruz. Kur'ân-ı Kerîm'de bildirdiğine göre secde etmek yok!

Peygamber Efendimiz kendisine secde

ettirmemiş. “İnsanın insana secde etmesi yoktur.” buyurmuş. Yalnız, “Eğer bir kimse bir kimseye secde edecek olsaydı, buna müsaade olsaydı, kadının kocasına secde etmesini emrederdim.” buyurmuş.

Kadın, kocasına izzet edecek, hürmet edecek, itibar edecek, “efendi” diyecek, büyük sevap kazanacak.

Kadın, çocuğuna hizmet etti mi sevap kazanır, kocasına hizmet etti mi sevap kazanır, çocuğunu emzirdiği zaman sevap kazanır, sadaka vermiş gibi ecir kazanır, uykusuz kaldığı zaman sevap kazanır. Kadının sevap kazanma yolları çok.

İşte bunlarda kusur ediyorlar. Kocasıyla çatır çatır kavga ediyor; kocası kapıyı vuruyor bir tarafa gidiyor, kadın kapıyı vuruyor bir tarafa gidiyor. “Sen bana karışamazsın, ben istediğimi yaparım!” diyor.

Bu İslâm töresi değil; bu gâvurların, Batı'nın âdeti.

Bizde hürmet olacak; kocaya da hürmet olacak, kocanın anasına babasına da hürmet olacak. Koca da karısına sevgi gösterecek,

onu himaye edecek; o da kaynanasına kaynatasına hürmet edecek. Muhabbet olacak, sevgi olacak. Allah rızası için büyük sevaplar kazanacaklar.

İkinci hadîs-i şerîf de bu. O halde Allahu Teâlâ hazretleri bizi ehl-i cennetten eylesin.

Malımızı helalden kazanmaya dikkat edelim. Bilelim ki ekseriyetle cennet ehli fakirlerden oluyor, haramlara meyledip de cennete gitmekten mahrum kalan zenginler arasına düşmeyelim, zenginsek malımızın hasenâtını yapmaktan geri kalmayalım.

Ölmeden evvel hayırların yapıldığını, çeşmelerin şarıl şarıl aktığını, camilerin dolup taştağını, okulların Kur'an kurslarının çalıştığını, yaptığımız hayırların sonuçlarının alındığını göreceğ şekilde hayır ve hasenât yapalım.

Bir de kadınlarımız da ekseriyetle kadınların cehenneme gittiklerini, cehennem ahâlisinin çoğunun kadınlar olduğunu düşünüp dini iyi öğrensinler, cehenneme götüren şeylere düşmesinler, günahlara sapmasınlar. Allahu Teâlâ hazretlerinin rızasını kazanmaya gayret etsinler; onlar da Allah'ın salih kulla-

rıyla beraber cennetine girip cemaliyle mü-
şerref olsunlar.

Üçüncü hadîs-i şerîfe geçiyorum.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sel-
lem*'den Buhârî ve Müslim *radiyallahu anh*
rivayet etmişler.

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuş:

أُعْطِيَتْ حَمْسًا لَمْ يُعْطَهُنَّ أَحَدٌ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ قَبْلِي:
نُصِرْتُ بِالرُّعْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ، وَجُعِلَتْ لِي الْأَرْضُ
مَسْجِدًا وَطَهُورًا، وَأَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي أَدْرَكَتْهُ
الصَّلَاةُ فَلْيُصَلِّ، وَأَحِلَّتْ لِي الْغَنَائِمُ، وَكَانَ النَّبِيُّ
يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً، وَبُعِثْتُ إِلَى النَّاسِ كَافَّةً،
وَأُعْطِيَتْ الشَّفَاعَةَ

*U'tîtü hamsen lem yu'tahünne ehadün
mine'l-enbiyâi kablî; nüsırtü bi'r-ru'bi
mesîrete şehrin ve u'tiyet mefâtîhu'l-ardu
ve cüilet liye'l-ardu mesciden ve tahûren ve
eyyümâ min ümmetî edrekethü's-salâtü fe'l-
yüsalli. Ve ühıllat liye'l-ğanâimü. Ve kâne'n-
nebiyyü yüb'asü ilâ kavmihî hassaten ve*

büistü ile'n-nâsi kâffeten. Ve u'tîtü'ş-şefâate.

Çok mühim bir hadîs-i şerîf. İsterdim ki bir gün başlı başına bunu konuşayım. Üçüncü hadîs-i şerîf bu geldi, okuyorum. Buhârî ve Müslim sahih hadis kitaplarında kayıtlı.

U'tîtü hamsen. “Rabbim tarafından bana beş özellik verildi.”

Peygamber Efendimiz; “Bana beş ikramı var.” diyor, “Başka peygamberlere vermemiş, sırf bana vermiş; başkasında olmayan meziyetler.”

Lem yu'tahünne ehadün mine'l-enbiyâi kablî. “Benden önceki peygamberlerden hiçbirisine bunlar verilmemiştir; Rabbimin bana büyük lütfu, ikramı” diye bildiriyor.

Diğer peygamberlere verilmeyip de hâs-seten, özel bir ikram olarak, taltif olarak Efendimiz'e verilmiş olan şeyler neymiş?

Sayıyorum:

Birincisi:

Nüsırtü bi'r-ru'bi mesîrete şehrin. “Bir aylık mesafeden düşmanıma korku veriyor.

Düşmanıma korku verilmesi suretiyle nusret olundum.” diyor, Peygamber Efendimiz.

“Bir aylık mesafeden uzakta bulunan düşmanımın gönlüne Allah benim korkumu sokar. Benim korkumdan adam titrer, yaşamaz, zarar veremez; bana böyle bir ikram verildi.” diyor.

Bu, Allahu Teâlâ hazretlerinin bir lütfudur, Allah’ın yolunda yürüyen Peygamber Efendimiz’in has ümmetinden olan insanların hâli de budur, onlardan da kâfirlerin ödleri patlar, korkarlar.

Allah, Peygamber Efendimiz’e böyle bir heybet vermiş. Peygamber Efendimiz’in yolunda giden büyüklere de, evliyâullaha da böyle bir heybet vermiş. Düşmanlar yanına yanaşmaktan korkuyorlar. Bir aylık mesafeden ödleri patlıyor, korkuyorlar, titriyorlar.

Hakikaten de cümle cihan halkı müslümanlardan korkuyor; Rusya korkuyor, Amerika korkuyor, İngiltere korkuyor, Avrupa korkuyor, Hindistan korkuyor, Çin korkuyor. Allah yardımcımız olsun. Durduğumuz yerden ödleri patlıyor.

O kadar zayıfız, o kadar kusurluyuz, o kadar eksikiz. “Biliyoruz ki bu aslan uyuyor; bir uyandı mı, kükredi mi bize ortada, meydana yer kalmayacak.” diye uyuduğumuz halde korkuyorlar.

Bir de uyansak şöyle bir gerilsek şöyle bir güresek, ortada hiçbir şey kalmayacak, yakında inşaallah...

“Rusya’da müslümanlar haklarını istiyor.” diyorlar. İnşaallah yarın, bir gün ezanları okutacak, camiler dolacak.

Sibiryaya müftüsü gelmiş; Suud’dan bilmem kaç yüz bin tane Kur’ân-ı Kerîm gönderiliyormuş. Bizim Diyanet de bilmem kaç yüz tane Kur’ân’ı Kerîm göndermeyi vaat etmiş. Camiler tıklım tıklım doluyormuş, taşıyormuş.

Demek ki öldürememişler, demek ki Allah’ın nurunu söndürememişler. Milyonlarca insanı astılar, kestiler; bu imanı kalplerden söküp atamadılar.

İngiltere mecmuaları; “Bu sağlam, canlı kalmakta en büyük hizmeti, faydayı da ‘Erbâb-ı tarikat yaptı.” diyorlar. Tasavvuf erbabı gizli gizli çalıştı, çabaladı; İslâm ora-

larda sağlam kaldı. En büyük faydayı da Nakşibendi tarikati yapmıştır.” diye yazıyor İngiliz mecmuaları.

Allah’ı zikretmenin faydasına bak! Nasıl canlı kalıyor, dinç kalıyor.

Allah bizi sevdiği kul eylesin, şu aslanın tekrar aslan olduğunu gösterebilir. Müslümanları aziz eylesin, dünyanın her yerine İslâm’ı hâkim eylesin, dünyanın her yerine İslâm’ı yaymakta bizi hizmet şerîfi eylesin, müşerref eylesin; bu bir.

“Peygamber Efendimiz’in özelliği, bir aylık mesafeden düşman Peygamber Efendimiz’den korkmaya başlıyor.”

İkincisi:

Ve u’tiyet mefâtîhu’l-ardu. “Yeryüzünün anahtarları bana ihsan olundu.”

“Al Resûlüm, anahtarlar senin!”

Gördük de... İslâm dünyanın her yerine yayıldı. Asya’da Müslümanlık ne kadar kuvvetli biliyoruz, Avrupa’da ne kadar kuvvetli biliyoruz, Afrika’ya “yeşil kıta” deniyor; çoğunluğu müslüman, biliyoruz.

e. İslâm'ın Yeryüzüne Yayılması

Bir buçuk sene önce Amerika'ya gittim; her yerde, camilerde cuma namazı kıldım, elhamdülillah orada da müslüman var, o zenci kardeşlerimiz camiler kurmuşlar, dergi çıkarıyorlar, televizyonlarda konuşmalar oluyor, gazetelerde yazılar yazılıyor. Kanada'da gördüm Güney Amerika'ya gidemedim, Brezilya'da vesairede müslümanlar olduğunu duyuyorum; seviniyorum.

Avustralya'ya gittim, Avustralya'da müslüman olmuş Avustralyalıları gördüm.

Demek ki Allah Resûlullah Efendimiz'in eline anahtarları vermiş. Bu Allah'ın dinini cümle insanlar duyacak, nasibi olanlar müslüman olacak. Nasipsizlerin de itiraza mecali kalmayacak.

“Duymadım, hiç kulağıma gelmedi Yâ Rabbi!” diyemeyecek, her yerde “Allahuekber” deniliyor. Herkes biliyor ki “İslâm” diye bir din var. “Allah birdir, şerîki nazîri yoktur.” bunu biliyorlar.

İsteddiği kadar puta tapsın, yarın hiç itirazı hakkı ve mecâli olmayacak.

Neden?

“Bizler şahit olacağız, şahit ümmet olacağız”

Allahu Teâlâ hazretleri rûz ı mahşerde bizleri şahit olarak dinleyecek:

“Kalkın konuşun, ben Allahu Azîmüştân kullarıma varlığımı birliğimi anlattım mı?”

“Anlattın, yâ Rabbi! Peygamber gönderdin, kitap indirdin, gerçekleri bize öğrettin, rahmetinden bizi mahrum bırakmadın Yâ Rabbi, cahil koymadın Yâ Rabbi, cennetin yollarını anlattın Yâ Rabbi!” diyeceğiz.

Ötekiler boynunu bükecek, başını önüne eğecek, hiç itiraza mecazi olmayacak.

Yolunda yürüyene ne mutlu! Yolunda yürümeyene ne yazık ki fezalarda *Allahüekber*'ler söylenirken, aya giden astronotlar müslüman olurken, ilim adamları müslüman olurken, filozoflar müslüman olurken bazı cahiller gafiller mayolarla zevk peşinde, kumar peşinde, eğlence peşinde ömürlerini heba ediyorlar.

Yarın mahkeme-i kübrâ'da itiraza, kendilerini savunmaya mecalleri olmayacak; dü-

şünmüyorlar.

Allah bizi cahillerden etmesin, bizden sonra evlatlarımızı da imandan ayırmasın, küfre düşürmesin.

Allah, Peygamber Efendimiz'e yeryüzünün anahtarlarını ihsan etmiş ve "Açık fütûhât olacak. Resûlüm, sen korkma. Mekte'desin, müşrikler sana baskı yapıyorlar, savaşıyorlar ama korkma, bu yeryüzünün anahtarları sana verilmiş."

"Her taraf sana râm olacak." diye anahtarları vermiş.

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfinde buyuruyor ki;

"Vallahi bu din deryaların üzerinde dalgalanacak, deryaları aşıp gidecek."

O zamandan söylüyor ve oldu; tarih boyunca İslâm yeryüzünün etrafına yayılmış.

"Müslümanlar zayıf."

O da müslümanların problemi, kusuru Allah bize kusurlardan kurtulmayı, kavî müslüman olmayı nasip etsin.

f. Yeryüzü Mü'minlere Mescid Kılındı

Üçüncüsü:

Ve cüilet liye'l-ardu mesciden tahûren.

"Yeryüzü benim için mescid kılındı ve - toprak- temizlenme vasıtası kılındı." diyor Peygamber Efendimiz.

Şimdi bizim camimiz olmasa ne olur?

Vallahi, "Allahu ekber, Allahu ekber" diye bir ezan okuruz, yine bunun gibi cemaati toplarız, yine kılarız. Çayırlarda kılarız alimallah, isterse cami olmasın, yeryüzü bizim için tertemiz, çayırdaki çimende namazı kılarız, ibadetimizi yaparız, Allah'ın yolunda yürürüz.

"Su yok."

Teyemmüm alırız. Elimizi toprağa vururuz, yüzümüze süreriz, kollarımızı mesh ederiz; işte abdestli olduk. Gusül de olur, abdest de olur, Allahuekber!

Namazdan geri kalmayız; çöldeymişiz, denizdeymişiz, dağdaymışız, ovadaymışız hiçbir yer fark etmez, her yerde kılarız.

Fî berrike ve berrike ve cevrike "Deniz-

de, karada, havada her yerde ibadetimizi yaparız.”

Allah yeryüzünü bize mescid kılmış. Hele hele kırlarda bayırlarda namaz kılmanın elli kat sevabı var. Şu camide namaz kılmanın sevabı yirmi yedi kattır:

صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلَاةِ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ
دَرَجَةً

Salâtü'l-cemâati tefdulü salâte'l-fezzi bi-seb'in ve işrîne dereceh.

Yirmi kat sevabı aldık. Evde kılsaydık bir alacaksak burada namaz kıldık yirmi kat sevap aldık.

Sapanca'dan buraya geliyordum öğle namazı yolda olacak, ikindi namazında buraya gelecektim. Eğer ikindi namazını yolda kılmış olsaydım, arabayı kenara çekseydim, elimi kulağıma koysaydım “Allahuekber” diye bir ezan okusaydım; dağlar, kuşlar, ağaçlar, çiçekler şahit olacaktı. Namaza durduğum zaman elli kat sevap olacaktı.

Ecre bak, sevaba bak! Dinin güzelliğine bak.

Orada kubbe yok, minare yok.

Yeryüzü bize mescid kılınmış; ne olacak?

Çölde gidiyorsun, çeşme yok, ben bu kumla abdestimi alırım bu namazı kılarım. Ne güzel din!

“Yeryüzü mescid kılındı ve temizlik malzemesi kılındı.”

Gusül abdesti de olur. Gece yattı, ihtilam oldu, hamamcı oldu, yıkanması icap etti. Ne yapacak, su yok. Teyemmüm abdesti alır. Gusül abdesti yerine de geçer. Ne güzel, ne rahat. Ne kadar kolaylıklar var, yeter ki sen Allah’a kul olmaya azmet, Allah’ın yolundan ayrılma.

Haydarpaşa Numune Hastanesi’nde ameliyat olacağız, ben liseyi yeni bitirdim. Bakıtım Karadenizli bir hacı amca da ameliyatı bekliyor. Benim nasıl bir insan olduğumu anladı.

“Namaz kılardım ama -Karadeniz şivesiyle- şimdi burada kılamıyorum.” diyor.

Neden?

Üstü başı yağlıymış, paslıymış, kanlıymış.

Dedim ki Peygamber *sallallahu aleyhi* ve sellem Efendimiz, savaşta bile namazı bırakmadı. Savaşta bile namaz bırakılmaz. İnsanın aklı başında oldukça namaz kendisine farzdır.

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا

*Inne's-salâte kânet ale'l-mü'minîne kitâben mevkûtâ.*³

“Hocam, ben gündüz kılamıyorum, akşam toptan kılıyorum.”

Vay akıllı! Vay vay kendisini akıllı sanan şaşkınlılar!

Allah beş vakit namazı neden emretmiş?

Öğleyin kılacaksınız.

Öğleyin senin işyerinde yemek tatili yok mu? Var. Niye kılmıyorsun? İkindide de abdestli ol, dört rekât da ikindide kıl, hiçbir vakti kaçıрма.

Ben askerlikte gördüm, askerlikte bile kaçmıyor. Sabah namazını kıalarsın, öğleyi de tatilde kıalarsın. İkindide eğitim alanına gidersin, sağa dön, sola dön, yüzbaşı bir düdük

³ 4/Nisa, 103.

çalıyor, serbest, on dakika mola veriliyor. Abdestliysen “Allahuekber” de, namazını kıl, işte vakit çıktı; hiçbir mazeret yok.

“Yeryüzü mescid, toprak temizlik malzemesi” yeter ki sen Allah’a kul olduğunu bil, namazın zevkine var, namazın ne kadar güzel bir ibadet olduğunu anla; her yerde kılarırsın.

Ve eyyümâ min ümmetî. “Benim ümmetim” diyor Peygamber Efendimiz, “Ümmetlerin en hayırlısı kılındı.”

En üstün ümmet hangisi?

Bizim ümmetimiz, Ümmet-i Muhammed.

el-Hamdü li’llâhi’llezî cealenî min ümmet-i Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. “Bizi Peygamber Efendimiz’in ümmetinden yapan, yaratan Allah’a hamd u senâlar olsun.”

Çok büyük nimet; biz en hayırlı ümmet-teniz.

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

Küntüm hayra ümmetin uhricet li’n-nâsi

*te'mürûne bi'l-ma'rûfi ve tenhevne ani'l-münkeri ve tü'minûne bi'llâhi... ve tücâhidûne fî sebîlillâh.*⁴

Kur'an da şahittir.

Küntüm hayra ümmetin. “En hayırlı ümmet sizsiniz.” diyor, Allah bize hitap ediyor.

g. En Hayırlı Ümmet

Bize bu şerefi vermiş, Allah bizi Ümmet-i Muhammed olmaktan düşürmesin, oradan dışarıya kovdurmasın, attırmasın, rütbelerimizi söktürmesin.

“Sen general olmuşsun, göğsüne madalyalar almıştın ama buna layık değilsin, defol!” denmesi gibi... Yazık oldu.

Bir insanın dinden imandan çıkması, bundan çok daha beter bir şeydir. Allah bizi bu imandan ayırmasın. Bu ümmetten doğmuşuz, bu ümmetten olarak Resûlullah Efendimiz'i göre göre ruh teslim etmeyi nasip etsin.

Geçen gün birinin vefatını anlattılar:

Adamcağız vefat etmek üzere, herkes etrafına toplanmış. “Resûlü'nü bir daha gös-

⁴ 3/Âl-i İmrân, 110.

ter.” diye diye ruhunu teslim etmiş.

Bir göstermişler, bir görmüş Resûlullah Efendimiz’i, canı bir daha görmek istiyor; “Bir daha göster yâ Rabbi!” derken, *innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn*, vefat etmiş, ne güzel hüsn-i hâtime, Allah cümlemize nasip eylesin.

“Ümmet-i Muhammed ümmetlerin en hayırlısı kılındı.”

Dördüncüsü:

Ve u’tîtü’ş-şefâate. “Bana şefaathakkı verildi.” diyor.

Peygamber Efendimiz’in çok yerde şefaati var, çok kişilere şefaati var. “Bana şefaathakkı verildi.” diyor.

Mahşer yerinde şefaati var, mahkeme-i kübrâ kurulduğunda şefaati var, hesap görüldükten sonra cehenneme gidecekler hakkında şefaati var.

Resûlullah Efendimiz şefaathakkı madeni, *şefîu’l-ümme, nebiyyü’r-rahme*, “rahmet peygamberi, ümmetin şefaathakkıçisi.”

Evvelü şâfiin ve evvelü muşeffeîn. “Şe-

faat hakkı kendisine ilk verilen kimse, şefaati ettiği kimselerin hakkında şefaati ilk kabul olunan kimse, Peygamber Efendimiz.”

Öyle bir Peygamber’in ümmetiyiz. Allah bizi Peygamber Efendimiz’in şefaatine erenlerden eylesin.

h. Allah Rasûlünün Bütün İnsanlığa Peygamber Oluşu

Ve sonuncu özellik:

Ve kâne'n-nebiyyü yüb'asü ilâ kavmihi hâssaten ve buistü ilâ'n-nâsi âmmeten. “Eskiden gelen peygamberler sadece kendi topluluklarına, kendi kavimlerine, kendi şehirlerine, kendi milletlerine gönderilirdi; ben bütün insanlara peygamber gönderildim.” diyor Peygamber Efendimiz.

O zaman bütün insanlar Peygamber Efendimiz’in muhatabıdır. Ruslar da, Brezilyalılar da, Eskimolar da, Afrikalılar da, Antartikalılar da hepsi Peygamber Efendimiz’in muhatabıdır.

Anlarsa, dinlerlerse, imana gelirlerse ne mutlu, gelmezlerse ne kadar yazık! Onların hepsi Peygamber Efendimiz’in *bi'l-kuvve*

ümmetidir; ümmet-i dâvettir.

Biz kabul etmiş kimseler olarak, yolunda yürüyen insanlar olarak da davete icabet etmişiz. “Gelin benim yoluma, cennet yoluna girin, müslüman olun.” demiş. Biz de; “Girdik, müslüman olduk.” demişiz.

Biz ümmet-i icâbetiz, Resûlullah Efendimiz’in davetine icabet etmişiz; ötekiler de belki ederler. Onlar ümmet-i dâvet, biz ümmet-i icâbetiz. Ama cümle cihan halkı Peygamber Efendimiz’in ümmeti.

“E hocam, hıristiyanlar hıristiyan kalsa, yahudiler yahudi kalsa.”

Olmaz! Devir, devr-i Muhammedî, zaman Peygamber Efendimiz’in zamanı. Başka zamanlar geçti.

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Vallâhi Musa *aleyhisselam* sağ olsaydı şimdi o da bana ümmet olurdu.”

Onun için öyle şey yok! “Hıristiyan hıristiyan kalsın, yahudi yahudi kalsın.” diye bir şey yok.

i. Devir Hz. Muhammed Devridir

Devir İslâm devri. Yahudi de müslüman olacak, hıristiyan da müslüman olacak, Rus da müslüman olacak, Amerikalı da müslüman olacak; Bolivyalı da, Şilili de, Kolombiyalı da hepsi müslüman olacak. Başka çare yok. En güzel çare de bu.

Müslüman olurlarsa kurtulurlar, müslümanlar olmazlarsa büyük fırsatları kaçırmış olurlar. Çok pişmanlık duyarlar ama iş işten geçmiş olur. Pişmanlıkların en fenası âhiretteki pişmanlıktır.

Derler ki;

قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِي لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا

Rabbi'rciûn. "Yâ Rabbi! Beni dünyaya döndür." *Leallî amelü sâlihan.*⁵ "Belki iyi kul olurum da iyi işler yaparım."

Onlara; "Geçmiş ola, bitti, artık fırsat kaçtı." denilecek.

O bakımdan onlara da İslâm'ı öğretmek hususunda bizim tebliğ etmemiz lazım, anlatmamız lazım. Allahu Teâlâ hazretleri onla-

⁵ 23/Mü'minûn, 99-100.

ra da İslâm'ı nasip eylesin. Dünyanın her yerine İslâm'ı yayalım inşaallah.

Allah hepinizden razı olsun.

SORU CEVAP

Hiç kimse işlemediği bir gûnahtan dolayı ceza çekmez. O halde kabirde Hz. Âdem *aleyhisselam*'ın oğluna, her işlenen cinayetten dolayı günah yazılıyor.

İlk cümle doğru değil. “Hiç kimse işlemediği bir gûnahtan dolayı ceza çekmez.” hükmü doğru değil; o yanlış.

Neden?

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyuruyor ki;

“İyi bir çığır açan, iyi bir yol açan kimse, o iyi çığır açtığı için kendisi bir sevap kazanır; o çığırda yürüyenlerin hepsinin sevabına da ortak olur. Kötü bir çığır açan, kötü bir âdet koyan, kötü bir şey yapan kimse de hem o kötülüğü yaptığı için kendisi günaha girer, hem de o yolda kendisinden sonra onu örnek alan bütün insanların günahı ona yazılır.” diyor.

İşlemediği suçtan dolayı insan günah çeker mi ceza çeker mi?

Çeker. Kötü örnek olmasaydı, kötü yol açmasaydı, yanlış işler yapmasaydı, yanlış âdetler koymasaydı, yanlış kanunlar çıkarmasaydı. Kıyamete kadar cezası, azabı artacak artacak, mahvolacak. İşlemediği günahların altında ezilecek, pestili çıkacak. Onun için insan yaptığı işe dikkat etsin. Yanlış yol açmasın, yanlış söz söylemesin.

Soru: Birçok Arap âlimi herhangi bir mezhebe bağlı değildir. Ayrıca mezhebe bağlanmanın içtihat yolunu kapattığını iddia ediyorlar. Mezhepler konusunu kısaca açıklar mısınız?

Cevap: Birçok Arap âlimi herhangi bir mezhebe bağlı değildir. Bu söz de doğru değil. Herkesin bir mezhebi, bir yolu var. Arabistan'daki şahısları gördük, birçoklarını tanıdık. Eğer herhangi bir mezhebe bağlı değilse demek ki âlim değil. Çoğu bağlı. Soruyorum; "Sen nesin?"

"Ben şuyum, ben buyum." diyorlar. Tabi bir insan bir mezhebe bağlı olduğu halde kendisi bir mezhebi incelediği zaman hakiki

âlimse içtihadı hakkı varsa kendisi bir kanaatte erebilir. Nitekim İmam-ı Âzam hazretleri bir söz söylemiştir. Kitaplara bakarsınız; İmam Ebu Yusuf hazretleri başka bir içtihadta bulunmuştur. İmam Muhammed efendimiz, İmam Züfer efendimiz şu kanaatte bulunmuş olabilir. Hanefi, mezhebindedir ama o konuyu incelemiştir, İmamı Azam'dan farklı bir kanaat ileri sürmüş olabilir. O, mezhepten çıkartmaz, içtihat hürriyeti her zaman vardır. Âlimsen, bileğin kuvvetliyse, pehlivansan buyur meydan senin. Ama usulüne uygun ilim erbabıysan ona kimse bir şey demiyor. İlim erbabı değil de hiçbir mezhebe tabi olmuyorsa o da mezhepsizdik mezhebenden demektir. O da yolların en şaşkınidir. Hiçbir prensibi yok. Ortada serseri mayın gibi dolaşıyor. Kimin ayağına dolaşacak ve nerede patlayacak belli değil.

Soru: Bazıları; "Devir tarikat devri değil imanı kurtarma devridir. Hatta tarikat meyvedir, iman hakikatleri gıdadır, onun için asrımızı tarikat devri değildir." diyorlar. Biraz açıklama yapar mısınız?

Cevap: Muhterem kardeşlerim!

İmanı kurtarma en önemli şeydir. Tarikatın yaptığı da odur zaten. İmanı sağlamlaştırma yoludur. İnsan tarikatı bilirse görür ki tevhid-i hakikiye insan o eğitimle ulaşır. Yoksa taklitte kalır, basireti açılmaz, gerçekleri göremez. O imanı kurtarma bile mümkün olmaz. İmanı kurtarmanın en güzel yolu o büyüklerimizin çizdikleri tasavvuf yoludur. Bir insan son nefeste kötü bir durumda göçse, mesela kelime-i şهادet getiremeden yanlış bir şey üzere göçse ne olur? Her iş en son nefese göre olduğundan, işlerin sonu önemli olduğundan imansız göçmüşse bütün ömrü boyu yaptığı şeyler heba olur. Son nefeste iman-ı kâmil ile göçmesi için insanın ne yapması lazım? İdmanlı, hazırlıklı olması lazım. Sekerât-ı mevt geldiği zaman insan sarhoşlaşır, ne yapacağını şaşırır, aklı başından gider, eli ayağı titrer. İnsanın o zamanda imanını muhafaza etmesi için ihtiyârı, şuuru elinde kalmaz. Ne yapacak? Önceden hazırlanacak. Kalbini zikirle nurlandıracak, çalışacak, çabalayacak da Allah iman-ı kâmil ile göçmesini nasip edecek. Onun için en sağlam yol o manevi terbiyeyi alma yoludur. O terbiyeyi almamış olan insanlar darmadağın perişan olur

giderler.

Soru: Diş kaplama ve doldurmanın hükmü nedir? Yapmamız gereken bir değişiklik var mı, yok mu? Şafii mezhebine uymak gerekir mi? Uyarsak amellerimizde bir değişiklik yapacak mıyız?

Cevap: Mezhep değiştirmeye lüzum yoktur. Diş kaplamak veya doldurmak caizdir. Abdest almak vesaire. Dolgu var diye Şafii mezhebine de Hanefi iken geçmesine mezhep ihtiyaç yoktur. Diyanet İşleri Din İşleri Yüksek Kurulu meseleyi mütalaa etmiş, bu şekilde karara bağlamıştır. O bakımdan bu kardeşlerimizin herhangi bir endişeye düşmesine lüzum yoktur. Namazlarını bildikleri usul ile eda etmeye devam eylesinler.

Soru: Bir fotokopi göndermişler. Birisi hristiyan camiası ile yakınlaşmalıyız diye başlık atmış. Ali İmran'ın 64. âyetini baş tarafa koymuş. Dünyada ikinci büyük din Hristiyanlıktır demiş..

Cevap: Hristiyan camiası ile yakınlaşmalıyız başlığını yanlış atmış ama aşağıda doğru söylüyor. Diyor ki: "Ehl-i kitap iman noktasında arayış halindedir. İslâmiyet hakkı olan

güzel bir üslup ile anlatılınca onar kabul edebilirler. Yeter ki müslümanlar İslâm'a layık güzellikleri onlara aksettirebilsin, onlara perde olmasın. Zira dünyamız dinsizlikten, büyük materyalist sistemlerden bunalmıştır. Ehl-i kitaba yönelik bu daveti mutlaka yapmalıyız. Bunun sonucu alınacaktır.” Başlık sevimsiz bir tarzda atılmış ama sonu güzel. Başlıkta “Hristiyan camiası le yakınlaşmalıyız.” deyince ne demek oluyor diye, ben Hristiyan mı olacağım demek istiyor diye insan bir sinirleniyor. Öyle demiyor. Bizim dediğimiz gibi söylüyor. Hristiyanlara da dünyanın her milletine de İslâm'ı götürelim, anlatalım onları İslâm'a çekmeye çalışalım diyor. Bu doğrudur. Hepimiz o çalışmayı yapmamız lazım. Zaten Kur'an bize onu emrediyor. Ehl-i kitaba gideceğiz diyeceğiz ki: “Sizin aslınız, Hz. İsa *aleyhisselam*'ın getirdiği din böyle değildi. Doğru yola gelin, bu küfrü bırakın. *Velâ tekûlû selâse*. Bu ekâlimü selâseye inanmayı bırakın.” Nasihat edeceğiz. Vazifemiz. Çalışacağız, güçlü olacağız, kuvvetli olacağız, âlim yetiştireceğiz dünyanın her yerine onları göndereceğiz. Herkesi inşallah müslüman edeceğiz. Allah'ın dinini her yere yayacağız.

Allah bizi hayırlara muvaffak eylesin. Ömrümüzü rızasına uygun geçirmeyi nasip eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

23 Şevvâl 1410 / 19.05.1990

Kocaeli

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

